

KALEVALAN MERKITYKSESTÄ

Pekka Ervastian luento 6.1.1911

Helsingin teosofien yhteisessä joulujuhlassa

Kysyin äsken muutamilta ystäviltäni, mistä puhuisin tänä iltana, ja silloin eräs heistä vastasi: puhu jotakin Kalevalan merkityksestä. Minkä tähden meidän pitäisi Kalevalaa tutkia? Sillä on aivan kuin Kalevalaa olisi ilmassa. Mutta samalla kysyttiin, miksikä sen pitää olla ilmassa? Ja koska oma ajatukseni kävi hieman samaan suuntaan, päätin, että puhuisin pari sanaa aivan yleisesti tästä kysymyksestä: minkä tähden meidän pitäisi teosofisessa piirissä ruveta enemmän kuin ennen Kalevalaa tutkimaan.

Jos te katselette ihmisiä, niin huomaatte, että sängen monet ihmiset elävät sisäisissä ristiriidoissa. He eivät ole oikein selvillä omasta itsestään. Heidän sisällään vallitsee useamman laatuja ja taipumuksia. On aivan kuin monta tahtoa eläisi heidän sisässään, toinen vetäisi yhteen, toinen toiseen suuntaan, eivätkä he oikein tiedä, mitä ääntä kuulla, mitä viittausta seurata. Ja sentähden juuri sanotaan, että meidän aikamme on erityisesti rikkinäinen aika. Ihmiset ovat sielultaan rikkinäisiä, rikki revittyjä, puolinaisia. Mies, joka erityisesti on huutanut ääneen tämän totuuden, on suuri Venäjän apostoli Leo Tolstoi, jonka jokainen tuntee ja jonka kirjoista jokainen on lukenut juuri näistä ihmissielun ristiriidoista. Tolstoihan väittää, että oikeastaan jokainen ihminen elää ristiriidoissa, että hänen oma ulkonainen elämänsä on ristiriidassa hänen sisäisen maailmankatsomuksensa, vakaumuksensa kanssa. Ja jos se, joka on jo vanhempi, ajattelee omaa nuoruuttaan, ja jos nuoret ajattelevat itseään, niin he huomaavat, että silloin varsinkin nuoruudessa on aivan kuin voimat sielussa olisivat kummassa käymisprosessissa, niin että nuorukainen ei itse tunne itseään. Nuori poika, nuori tyttö, heidän on niin vaikeata päästä selville omasta itsestään. He eivät tiedä, mitä oikein tahtovat, eivät tiedä, mihin heillä oikeastaan olisi taipumusta, mitä heidän oikeastaan pitäisi elämässä tehdä.

Tämä ristiriita, joka melkein jokaiselle ihmiselle astuu jolloinkulloin eteen, tavallisesti nuoruudessa, tämä ristiriita on kahdella tapaa ratkaistavissa. Sen voi ratkaista joko niin, että kuuntelee tämän maailman ääntä, mammonan ääntä, tämän elämän itsensä ääntä tai niin, että kuuntelee Jumalan ääntä, taivaallista ääntä, korkeamman itsen ääntä. Ainoastaan näillä kahdella tavalla voi ratkaista pulman, elämän pulman, sillä kompromissia ei ole. Ihmisen täytyy ratkaista pulma ja tunnustaa itselleen: tätä minä tahdon. Sitten hän kyllä voi myöntää: olen kovasti heikko tyydyttäessäni mitä tahdon, minun sisässäni on toisiakin ääniä, jos hän päättää mennä maailman äänten mukana. Hänen sisässään on korkeampia ääniä, mutta hän on kuitenkin päättänyt asettaa oman tahtonsa maailman äänen puolelle. Jos hän taas valitsee korkeamman äänen, niin hän kyllä voi tunnustaa, että hän on heikko tyydyttäessään sitä ääntä, kulkiessaan sillä tiellä. Hän on antanut tahtonsa tuolle korkeammalle. Tämä tahdon antaminen ei ole kaikille aivan itsetietoista, sillä monet ihmiset saattavat antaa tahtonsa maailmalle sillä tavalla, etteivät sitä huomaakaan. Monet antavat myös tahtonsa korkeammalle ilman, että siitä ovat itse tietoisia. Ne, jotka antavat tahtonsa maailmalle, jotka aivankuin myyvät itsensä maailmalle. He ovat semmoisia ihmisiä, jotka sitten alkavat kulkea elämässä vanhaa taattua laveata tietä ja tekevät niin kuin kaikki muutkin tekevät, niin kuin kaikki muut ovat aina tehneet. He noudattavat muiden esimerkkiä, muiden tapoja. Huomaamatta he tulevat aivan ulkomaailman orjiksi. Heidän täytyy kaikissa asioissa, pienissäkin mukautua maailman tahdon mukaan. He eivät itse huomaakaan, että alistuvat vieraan tahdon alle. Voivat luulla olevansa sängen itsenäisiä, mutta ovat itse asiassa antaneet itsensä maailman ohjattavaksi, maailman tallattavaksi. He taas, jotka antavat itsensä itsetiedottomasti korkeammalle, he saattavat elää maailmassa sitten hirveissä vaikeuksissa, suurissa ristiriidoissa sielullisesti ja henkisesti. Voi aivan tuntua siltä, kuin he olisivat vieläkin hullummasti, kuin mitä he todellisuudessa ovat. Toiset, jotka antautuivat maailman äänille saavuttivat jonkinlaisen rauhan sieluunsa, he saavuttivat sokeuden ja pimeyden rauhan, etteivät he näe sitten muuta kuin sitä, mitä oli ulkopuolella. Mutta he, jotka myivät itsensä korkeammalle, antoivat itsensä korkeammalle

äänelle, he joutuivat vaikeuksiin, ristiriitoihin. He saivat tuntea, että heidän elämänsä oli erinomaisen raskas, että heidän päällensä saattoivat tulla suuret epäilykset, että he saivat tuntea oman huonoutensa ja heikkoutensa, että he saivat tuntea yksinäisyyttä ja ikään kuin kaikki olisivat heidät hylänneet. Ja kuitenkin he olivat valinneet korkeamman sentähden, että he aina koettivat katsella yläpuolelle maailmaa, koettivat katsella ulkopuolelle persoonallisuuttaan ja toisten persoonallisuutta.

Kahdella tavalla voi siis ihminen ratkaista ristiriitansa: valitsemalla alemman tai valitsemalla korkeamman. Samalla tavalla saattaa kansa tehdä. Kansa elää myös ristiriidoissa. Kansan keskellä aivan kuin yksilön sisässä elää erilaisia ihmisiä. Sitä elähdyttää, niin kuin ihmisiä erilaiset halut ja himot, erilaiset taipumukset ja kyvyt. Kansassa on eri luokkia. Kansassa on eri ihmisryhmiä, puolueita. Nämä kaikki edustavat erilaisia haluja ja intohimoja, taipumuksia ja kykyjä yksilöissä. Yksilö voi saavuttaa rauhan, jos hän valitsee korkeamman tien, sillä tavalla, että hän saa aikaan sopusoinnun itsessään. Kansa voi myös saavuttaa rauhan, jonkinlaisen rauhan, niin kuin yksilökin, valitsemalla alemman tien. Niin kuin yksilö, jos se valitsee alemman voi saada rauhan, niin kansakin voi saavuttaa jonkinlaisen rauhan. Se silloin matkii toisia ihmisiä., muuta ihmiskuntaa. Se kulkee sen jäljissä, se ei ole itsenäinen millään erityisellä tavalla, se noudattaa kaikessa toisten määräämiä elämän tapoja, toisten kansojen asettamia elämän ojennusnuoria. Niitä se silloin noudattaa. Se ei tunne itseään, se unohtaa itsensä ja saavuttaa jonkinlaisen persoonallisen rauhan kuollakseen sitten historian näyttämöltä jonkin ajan kuluttua.

Kansa voi myöskin valita korkeamman ja joutua samoin kuin yksilökin, suurin ristiriitoihin ulkonaisesti, joutua vaikka ulkonaisen maailman poljettavaksi ja tallattavaksi, ulkonaisen maailman vihattavaksi. Voi joutua väärin ymmärretyksi, sorretuksi, mutta on kuitenkin silloin valinnut korkeamman, jos se pyrkii tuntemaan itseään ja noudattamaan niitä korkeampia ihanteita elämässään, joita se omassa hengessään näkee. Mutta se voi myöskin saavuttaa rauhan, valitessaan korkeamman, jos se osaa saada aikaan sopusoinnun sisässään, niin kuin yksilökin valitessaan korkeamman pääsee rauhaan, jos hän voi saada aikaan sopusoinnun itsessään.

Nyt samalla tavalla kuin yksilöllä on maailmassa auttajia ja sisässään henki, joka neuvoo häntä korkeampaan, joka ilmoittaa hänelle totuuden. Hänellä on sisässään on henki, joka sanoo hänelle: tuo on totuus, kun hän ulkopuolelta kuulee semmoisen totuuden sanoman. Samalla tavalla on myöskin kansalla sekä ulkonaiset auttajansa että sisäinen henkensä. Ne kansat, jotka ovat todellisesti luoneet jonkinlaista kulttuuria, sivistystä historiallisella näyttämöllä, ne ovat aina jonkin verran tunteneet omaa itseään, niissä on ainakin ollut sellaisia yksilöitä, jotka ovat syvemmin tunteneet kansan henkeä ja osanneet tuoda sitä henkeä ilmi toisten tietoisuuteen.

Mitä Suomen kansaan tulee, täytyy meidän tunnustaa tutkiessamme tämän kansan muinaisuutta ja silloin ajatellen tutkiessamme enemmän henkisesti, sisäisesti, salaisesti tämän kansan muinaisuutta täytyy meidän tunnustaa, että Suomen kansa on siinä suhteessa hieman merkellisessä asemassa, hieman merkillinen tässä maailmassa. Suomen kansa kuuluu niiden kansojen joukkoon, joilla on suuri henkinen sisältö, joilla on suuri henki takanaan. Tämän todistavat meille ulkonaisestikin ne jäännökset, mitä meillä on tuotteita Suomen kansan hengestä. Meillä on Kalevala, meillä on monenlaiset muut runot. Etenkin Kalevala. Se selvästi meille todistaa, että meidän kansamme ei ole elänyt hukkaan, että se ei ole elänyt turhanpäiväistä elämää vain tämän maan päällä, vaan että se on elänyt sisältörikasta elämää jo ennen, kauan sitten, että se on ollut henkisesti jonkin verran itsetietoinen, että sillä on ollut semmoisia yksilöitä, semmoisia ihmisiä, kutsukaamme heitä sankareiksi, tietäjiksi, runoilijoiksi, jotka ovat tunkeutuneet syvemmälle tämän kansan henkeen, päässeet sitä tuntemaan ja osanneet tuoda sitä esille. Kalevala on semmoinen kirja, semmoinen kokoelma runoja, jonka voi asettaa maailman pyhien kirjojen rinnalle. Meillä ei ole muualla Euroopassa, ellemme ota lukuun germaanilaisten Eddaa, jota jonkin verran voi verrata Kalevalaan, ei meillä ole muualla Euroopassa semmoista kirjaa, semmoista runokokoelmaa kuin on Kalevala. Meillä on ainoastaan Intiassa semmoinen kirja, meillä on Kiinassa ja meillä on Egyptissä.

Meillä on sitten juutalaisten Raamattu ja kristilliset evankeliumit, mutta meillä ei ole mitään semmoista kansalliskirjaa täällä Euroopassa muita kuin Kalevala ja mahdollisesti Edda.

Kalevala on kirja, jonka voi asettaa Raamatun ja n.k. pyhien kirjojen rinnalle sen tähden, että Kalevalassa esitetään, mitä muinaiset tietäjät ovat nähneet Suomen kansan hengestä. Ja Suomen kansan henki ei tietysti eroa toisten kansojen hengestä muuten kuin muodoissa ja ilmennyksissä. Pohjaltaan kaikkien kansojen henget ovat yhtä, sillä kansojen henget, kansojen jumalalliset johtajat ovat kaikki Jumalan ilmennyksiä eri muodoissa, erilaisia ilmennyksiä, mutta pohjaltaan yhtä. Suomen kansan hengessä elää sama totuus, kuin toisten kansojen hengessä, mutta Suomen kansan henki tuo sen totuuden omalla tavallaan meille itsenäisyydessään ja toisten kansojen henget taas omalla tavallaan.

Niin on yksilöidenkin laita. Jokainen ihminen, joka pääsee tasapainoon, joka pääsee rauhaan, joka saavuttaa oman itsensä ja pääsee itsensä tuntoon, hän tulee yksilölliseksi olennoiksi. Hän tulee olennoiksi, joka omalla tavallaan heijastaa saman hengen totuuden, joka omalla tavallaan tuo ilmi Jumalan. Jumala on yksi. Se yhdistää hänet muihin ihmisiin. Totuus on yksi. Mutta jokainen yksilö heijastaa Jumalaa omalla eri tavallaan. Silloin hän on itsenäinen. Niin on kansojenkin laita. Kansat omalla yksilöllisellä tavallaan heijastavat hengessään jumalallisen totuuden. Mutta ellei kansa ulkonaisesti opi tuntemaan omaa henkeään syvemästi, niin se elää vain kuin personallinen olento tässä maailmassa ja kuolee jonkin ajan perästä. Mutta jos kansa taas pääsee jonkin verran tuntemaan omaa henkeään, niin se luopi jotakin, joka ei kuole.

Suomen kansa on luonut tämmöistä. Se on luonut semmoisia ihmisiä, jotka ovat tunkeneet syvälle luonnon salaisuuksiin, elämän sisälle, oman kansansa henkeen. Tämä näkyy Kalevalasta. Kalevala on syntynyt sillä tavalla, että muinaiset tietäjät kävivät Jumalan luona. Muinaiset tietäjät kuuluivat Isältä Jumalalta. Vipunen, vanha Vipunen kulki salaisissa maailmoissa, tutki astraaliset ja mentaaliset ja niitä korkeammatkin tasot. Nämä tietäjät olivat suomalaisia. Nämä tietäjät olivat oppineet tuntemaan Suomen kansan hengen ja henkisen johtajan. Nämä tietäjät osasivat nähdä siellä, missä tavalliset ihmiset eivät mitään nähneet, ja he kertoivat näistä näyistään toisille. Ja samalla tavalla kuin jokainen tietäjä, hekin olivat pakotetut käyttämään kertovaa muotoa, runollista muotoa, vertauskuvallista muotoa esittäessään, mitä he sisäisesti näkivät ja heidän tietonsa kulki runomuodossa, vertauskuvallisena kertomuksena suusta suuhun ja on säilynyt läpi aikakausien. Ja vaikka Kalevala sanallisesti ei olisikaan Kalevala, painettu Kalevala sanallisesti ei olisi aivan semmoinen kuin näiden tietäjien alkuperäiset sanat, voi kuitenkin selvästi nähdä, että siinä on semmoisiakin sanoja. Ja toiseksi voi nähdä, että niiden tietäjien alkuperäinen tieto oli säilynyt Kalevalassa nykyisessäkin muodossa, nykyisessäkin vaillinaisessa muodossa alkuperäisten tietäjien tieto on siinä säilynyt.

Jos Suomen kansa on tuleva aivan itsenäiseksi kansaksi, on tuleva kansaksi, joka luo sivistyksen vielä, sen täytyy jatkaa entisestä. Sen täytyy rakentaa entisen pohjalle. Sen täytyy herättää eloon entinen ja luoda siitä uutta. Se on aivan kuin ihminen, joka todella herää vanhempana. Hän ei voi alkaa mitään uutta, mitään semmoista, joka on hänelle vierasta, vaan hänen täytyy, silloin kun hän vanhempana elämässä herää, toteuttaa, mitä hän nuorena on unelmoinut. Hän ei voi herätä muuhun kuin nuoruutensa unelmiin ja hänen täytyy totuttaa silloin vanhempana, mitä hän nuorena unelmoi, mitä hän nuorena epäitsekkydestä, puhtaudesta, kauneudesta, ylevyydestä ja jaloudesta unelmoi, mitä hän inhimillisestä tähdellisyydestä unelmoi. Sitä hänen silloin pitää toteuttaa.

Jos Suomen kansa tahtois nyt vanhempana, elettyään jo tuhansia vuosia, jos Suomen kansa nyt heräisi ja tahtois toteuttaa sitä jumalallista ihannetta, minkä se voisi nähdä, silloin sen täytyy palata nuoruutensa unelmiin. Sen täytyy palata takaisin niihin ihanteihin, jotka näkivät ne tietäjät, jotka edustivat Suomen kansan nuoruuden inspiratiota. Siis Suomen kansan täytyy rakentaa silloin Kalevalan pohjalle.

Ja jos me katselemme teosofista maailmaa, niin me huomaamme, että teosofisessa maailmassa on jonkinlaisia erilaisia virtauksia. Me voimme melkein huomata pieniä hajaannuksia.

Tuntuu aivan kuin esiintyisi useampia opettajia, kuin syntyisi monta suuntaa. Ihan alusta saakka jos katselemme, on monenlaisia teosofisia seuroja. Ei meidän Teosofinen Seuramme ole ainoa, on toisia teosofisia seuroja ja meidän Teosofisessa Seurassamme on useampia n.k. auktoriteetteja, useampia opettajia. Ne vetäjät kukin joitakin ihmisiä puoleensa. Nämä silloin seuraavat heitä, pitävät heitä opettajinaan. Me saamme usein huomata silloin, että ne, jotka ovat valinneet yhden opettajakseen, katsovat melkein hieman epäilevästi niitä, jotka ovat valinneet toisen opettajakseen jne. Tämä on aivan luonnollista, niin kauan kuin eletään ylimenoajassa, ristiriitojen ajassa ja nuoruuden ajassa. Tämä kanta on voitettava, välttämättä voitettava, jotta myös todella saataisiin jotakin aikaan. Ei voitettava sillä tavalla, että kaikki pyyhkäistäisiin yksimalliseksi, vaan sillä tavalla, että kaikki tulevat itsenäisiksi sillä tavalla, että ne, jotka ovat valinneet yhden opettajan itselleen, tulevat aivan itsenäisiksi kulkiessaan hänen perässään, niin että he huomaavat lopulta seisovansa omilla jaloillansa eikä tarvitsevansa mitään opettajia. Ne taas, jotka ovat valinneet toisen opettajan, samaten kulkiessaan hänen jäljessään tulevat niin itsenäisiksi, etteivät ketään tarvitse enää. Semmoiseen kohtaan ihmisen pitää tulla. Silloin hän voi oppia tuntemaan itsensä ja silloin hän voi kuulla opettajan äänen itsessään. Se tahtoo sanoa: silloin hän voi kuulla Mestarin äänen. Sillä mestari ei puhu ulkopuolella meitä, vaan mestari puhuu meidän sisällämme. Niin kauan kuin minä tarvitsen jonkun opettajan ulkopuolella itseni, niin kauan en vielä tunne mestaria. Sillä jos mestarin tunnen — ja mestari tahtoo, että minä häntä tuntisin — jos siis mestarin tunnen, niin kuulen hänen äänensä itse, ei toisen suun kautta. Ja sentähden ihmisen täytyy tulla siihen kohtaan, että hän kuulee mestarin sisässään. Silloin ihminen on itsenäinen.

Samaten täytyy kansan tulla siihen kohtaan, että se tuntee mestarin sisässään. Ja me teosofit olemme siinä asemassa, että meille on tarjottu erityinen tilaisuus, meille on tarjottu erityinen tilaisuus, meille on maailmassa tarjottu erityinen tilaisuus tällä hetkellä koko ihmiskunnan teosofeille on tarjottu se tilaisuus, että he voisivat kulkea edellä, muuta ihmiskuntaa edellä. Viisaus etsii lapsia ja viisaus on ollut löytävinään muutamia teosofejakin. Ne, jotka kutsuvat itseään teosofeiksi, he ovat olevinaan viisauden lapsia. Näyttäkööt, että ovat viisauden lapsia, että ovat niitä lapsia, joita viisaus on etsinyt ja löytänyt. Millä tavalla he sen voivat näyttää? Sillä tavalla, että he tulevat itsenäisiksi. Ja mitä tämä merkitsee? Tämä merkitsee, että ei ainoastaan jokainen yksilö tule itsenäiseksi, vaan myös, että yksilöt yhdessä tulevat itsenäisiksi. Yksilöt muodostavat suuremman kokonaisuuden, kansan. Ja me emme voi hypätä maailmankansalaisiksi, me emme yhtäkkiä voi omasta yksilöllisyydestämme hypätä maailmankansalaisiksi. Meidän täytyy ensin käydä oman kansamme yksilöllisyyden kautta. Se erehtyy, joka sanoo itselleen: minä olen aivan yksinäinen ihminen. Minulla ei ole mitään isänmaata, minulla ei ole mitään kansaa, minä olen kotona missä tahansa. Hän ei ole silloin vielä oikein oppinut tuntemaan itseään. Sen tähden, että ihmisen, ennen kuin hän tulee siihen kosmopoliittiseen itsetuntemukseen, ennen kuin hän tulee siihen, että hän tuntee olevansa aivan täydellisesti maailmankansalainen, hänen täytyy tietää, mikä hänen oma kansansa on. Sen tähden kaikki viisaat sanovat: jos sinä tahdot palvella ihmiskuntaa, palvele ensin kansaasi. Ja sen tähden Annie Besantkin, meidän Teosofisen Seuran presidenttimme, on usein sanonut semmoisille, jotka ovat tulleet hänen luoksensa ja kysyneet, mitä heidän pitäisi tehdä, mitä semmoista suurta teosofista työtä, joka koskisi koko ihmiskuntaa. Me tahdomme tehdä jotakin oikein semmoista suurta, että se koskisi kaikkia ihmisiä. Minä rakastan kaikkia olentoja maan päällä ja minä tahtoisin kaikille jotakin tehdä. Hyvä on aloita silloin siinä, missä olet, koska sinä kaikkia rakastat. Rakasta ensinnä niitä suuresti, jotka ovat sinun ympärilläsi, joiden kanssa sinä joudut tekemisiin. Niitä, jotka ehkä mielestäsi ovat ikäviä, jotka ehkä piinaava sinua, rakasta niitä. Ja sitten rakasta sitä kansaa, jossa sinä olet. Tee työtä sen puolesta. Unohda itsesi, unohda oma perheesi, unohda sukusi, unohda kaikki. Kun kansa tulee kysymykseen, näytä, että voit elää sen puolesta ja kuolla sen puolesta, että jumalat sitten ajattelevat, että sinä kelpaisit myöskin koko ihmiskunnan puolesta jotakin tekemään. Sillä tiedä: kun sinä teet jotakin yhdelle näitä pienimmistä, niin sinä teet sen Minulle, nimittäin koko ihmiskunnan hengelle. Mutta jos sinä et tee jotakin näille pienimmille,

jätät jotakin tekemättä näille pienimmille, niin jätät sen saman tekemättä koko ihmiskunnalle, vaikka sinä kuinka paljon haaveilisitkin.

Todellisuudesta on aloitettava ja sentähden ihmisen on tultava itsenäiseksi, ensin sisässään, sitten itsenäiseksi kansallisuudessaan. Ja ne ihmiset, jotka ovat kutsutut kulkemaan edellä, sanokaamme nyt teosofit, niiden pitäisi joka kansassa oppia tuntemaan syvemmin kuin muut kansalaiset oman kansansa hengen, niiden pitäisi tunkeutua oman kansansa henkeen, niin että osaisivat näyttää, mihin suuntaan on kansallinen herätys kulkeva, mihin suuntaan on kansallinen sivistys kulkeva.

Millä tavalla Suomen kansa voi olla itsenäinen? Millainen Suomen kansa silloin on, jos se on itsetietoinen, jos se tuntee itsensä, jos se tahtoo heijastaa jumalallista totuutta. Minkälainen on silloin Suomen kansa? Tästä pitäisi teosofien ottaa selkoa, tähän ovat ne ihmiset, jotka kutsuvat itseään teosofeiksi, kutsutut. Monet muut voivat olla, mutta teosofien pitäisi olla itsetietoisia. Sillä jokaisen teosofin täällä meillä pitäisi tietää ja tuntea sisässään, että minä olen juuri kutsuttu ymmärtämään ensin, mitä on Suomen kansa, mikä on Suomen kansan henki, mitä toivoa meillä vielä on, onko meillä vielä mikään tulevaisuus edessämme, mitä me vielä voisimme tehdä, minkälaisen pitäisi Suomen kansan olla, pitääkö meidän elää tällä tavalla, tämmöisissä kaupungeissa, pitääkö meidän ylläpitää tämmöisiä virkakuntia, pitääkö meidän matkia tällä tavalla eurooppalaisia ja amerikkalaisia, pitääkö meidän kansana syödä sitä samaa, mitä muut kansat syövät, pitääkö meidän kansana juoda samaa, mitä muut kansat juovat, pitääkö meidän kulkea samalla tavalla puettuina, pitääkö meidän asua samalla tavalla kuin muut kansat? Emmekö voisi keksiä jotakin omaa? Emmekö voisi ymmärtää, että meillä pitää tulla sisästä päin se, mitä me teemme? Eikö meidän pukumme ja meidän asuntomme ja meidän ruokamme tai juomamme ja meidän elämistapamme ja koko meidän yhteiskunnallinen järjestyksemme sanalla sanoen koko meidän elämämme, eikö se voisi olla toisenlainen? Emmekö me voisi yrittää jotakin parempaa? Olemmeko me tuomitut matkimaan vain toisia kansoja ja sitten kuolemaan omaan huonouteemme niin kuin kaikki kansat aina ovat tehneet? Emmekö me voisi yrittää jotakin? Eikö missään ole semmoista kansaa, joka uskaltaisi jotakin, joka tahtois elää jonkin ihanteen puolesta, joka tahtois nähdä totuuden, tahtois koettaa laittaa paremmat olosuhteet maailmaan? Eikö missään ole semmoista kansaa, joka olisi valmis kärsimään oikeuden ja totuuden puolesta, joka mieluummin soisi, että veljeys vallitsisi sen keskuudessa, että olosuhteet olisivat onnellisia, kauniita, puhtaita, yleviä, hämmästyttäviä herättäviä muukalaisissa, kuin että me vain kulkisimme muiden jäljissä, olisimme kovin arvossa pidettäviä olentoja, muotokuvia, epäitsenäisiä, kovin tyhmiä, kovin kuolleita, pelkureita.

Jos ne näkisitte sisäiseen oman kansanne henkeen, jos te näkisitte sisäiseen tämän kansan näkymättömään maailmaan, jos te näkisitte, mitä voimia siellä vielä on, mitä olentoja siellä vielä on, mitä sieluja tänne vielä voisi syntyä, mitä viisasta johtoa voisimme saada ja mitä valoa voisi tulla vielä tänne korkeammista maailmoista. Jos te näkisitte, että tämä kansa on kauan elänyt, paljon kärsinyt, paljon kestänyt, silloin te päättäisitte: heitetään, heitetään kaikki turhat hulluudet, heitetään kaikki omat huvitukset, heitetään kaikki turhuudet ja ruvetaan jotakin luomaan. Ja ennen kuin ruvetaan jotakin luomaan, ruvetaan jotakin uskomaan. Uskosta kaikki alkaa ja rakkaudesta. Meidän pitää uskoa ja rakastaa ja tahtoa parempaa ja silloin se parempi tulee. Meidän pitää nähdä, mitä voisi tulla. Meidän pitää kuunnella niiden ääntä, jotka voivat kertoa jotakin. Ja sitten meidän pitää ajatella: minäkin tahtoisin elää jotakin varten maailmassa, minäkin tahtoisin elää hyödyksi. En minä soisi, että minun elämäni menisi hukkaan, turhaan aivan niin kuin vesi sanaan. En minä soisi, että tässä olisin elänyt tällä merkillisellä ajalla, muutamia vuosikymmeniä maailmassa kuollakseni, sitten vielä ollakseni jossakin taivaassa kaikkien niiden kanssa, joita olisin rakastanut kyllä, mutta vain nauttiakseni. Tahdon, että voisin olla mukana jotakin luomassa, sillä kerran pitää tulla epäitsekkyyttä maailmaan. Kerran pitää tulla tosi työ maailmaan. Kerran pitää tulla rohkeutta ja uskallusta. Kerran pitää nähdä jotakin oikein jaloa. Ja jos te osaisitte nähdä, sanon vieläkin, nähdä sisäiseen maailmaan, silloin ette epäilisi. Kuunnelkaa viisaita, kuunnelkaa niitä, joille panette arvoa.

Kun minä olin ensimmäisen kerran ulkomailla — siitä on monta vuotta nyt. Siitä nyt on 12–13 vuotta, kun minä olin teosofina ensimmäisen kerran ulkomailla — silloin tapasin erään teosofin, joka oli tuntenut madame Blavatskyn ja hän sanoi minulle aivan heti, kun hän sai kuulla, että minä olin suomalainen, hän sanoi: madame Blavatsky puhui usein Suomesta. Madame Blavatsky sanoi, että sieltä päin voitte jotakin odottaa. Sieltä pimeästä pohjolasta. Sieltä voitte jotakin odottaa. Ei hän selittänyt enempää, ei hän tietänyt enempää, ei madame Blavatsky ollut sen tarkemmin selittänyt. Mutta tiesin samalla silloin kyllä hengessäni, että madame Blavatsky oli tarkoittanut, ei että täällä syntyisi mikään eriskummallinen vapahtaja, jokin suuri ihmeellinen vapahtaja tai vaikuttava olento, joka esiintyisi maailman opettajana tai maailman pelastajana. Ei semmoista, vaan hän tarkoitti, että siellä tulee elämään kansa, joka voisi kansana jotakin tehdä. Siellä tulee elämään kansa, joka voisi kansana jotakin tehdä. Siellä elää kansa, jonka yksilöt yhdessä voisivat jotakin tehdä. Ne voisivat tehdä jotakin tulevaisuuden hyväksi, ihmiskunnan hyväksi, todellisen sivistyksen hyväksi. Ne voisivat olla, niin sanoakseni, luomassa uutta rotua, uutta sivistystä, ne voisivat sitä tehdä. Ja aivan äskettäin, pari päivää sitten kuulin kyllä aivan noin tietysti monen suun kautta kulkeneena puheena, mutta arvattavasti oikeana, että tohtori Steiner äskettäin Saksassa olisi lausunut: Suomen kansasta voi jotakin odottaa täällä Euroopassa, sen tähden, että se on ainoa kansa, joka on säilynyt kauan, joka on säilynyt yli jääkauden. Ja se on aivan totta.

Kuunnelkaa siis tällaisia viisaiden pienoisia viittauksia ja ymmärtäkää niitä, että täällä jotakin on, jonkinlaisia mahdollisuuksia on. Mutta ne mahdollisuudet eivät toteudu sillä tavalla, että me heittäydymme minkäänlaiseen ylpeyden tunteeseen, että vain niinkö merkillisessä kansassa me elämme, vaan ne toteutuvat ainoastaan sillä tavalla, että me ne toteutamme.